

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

10. Ad terra[m] conuersos, à cælo deferi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

rans, qui pacem reducere, atque eos ex Ægyptiaca seruitute educere, & Pharaonica Tyrannide liberare voluerunt. Si quem enim Moysen nacti sunt, dicentem, *Ibi incipiunt auxilia diuina, vbi deficiunt humana*, illico aiunt: *Recede à nobis, vt seruiamus Ægyptijs.* Ad hos igitur tales ait Moyses: *Nolite timere: state & videte magna Domini, qua facturus est hodie: Ægyptios enim, quos nunc videtis, nequaquam ultra videbitis, vsq; in sempiternum. Dominus pugnabit pro vobis, & vos tacebitis.* Nouit Dominus ipsum mare diuidere, nouit tollere montes, nouit submergere equos & quadrigas; & totos fluctibus exercitus sepelire. Nam etiã miraculis succurrit suis, quando necesse est. Nec prima vice id fit, quando Deus id facit. Quanquam is, ita est sapiens ac potens, vt etiam sine miraculis, exemplo possit omnia humana consilia disturbare, & inde, vnde minimè putatur, rebus desperatis remedium inuenire; modò nos, id eũ posse crederemus. Nõ est necesse miracula expectare; ad Deum recurramus; non est nostrũ, vt pro Deo solliciti simus aut omnipotenti Domino modum præscribamus. Nostrum est, sperare, illius iuuare. Quantũ nos ab illo recedimus, tantũ & ille recedit à nobis.

Enimuerò sæpe aliunde quærere solatia humana, fuit perdere diuina. Israëlitæ ijdem in Galgalis, & Campesribus Iericho fecerunt Phasæ, & comederunt de frugibus terræ die altero, azymos panes & polentam eiusdem anni. In eum vsque diem Manna illis de cælo cecidit: at, vbi ad terram, & terrenos cibos, solatiãque conuersi sunt, licet sancto prætextu azymorum, quid factum est? Clarè aperit Scriptura inquit: *Deficitq; manna, postquam comederunt de frugibus presentis anni terræ Chanaan.* Deficiunt itaque cælestia, vbi dominantur terrena; sicut vbi desinit auxilium terrenum, ibi cæleste succurrit. Hoc experiuntur, qui, dum, agnita sua calamitate, dicere coguntur: *circumdederunt me dolores mortis: & torquentes iniquitatis conturbauerunt me*, etiam illud didicerunt pronunciare: *Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus, Deus meus adiutor meus: & sperabo in eum. In tribulatione mea inuocaui Dcminum, & ad Deum meum clamaui.* Sequitur enim: *Et exaudiuit de templo sancto suo vocem meam.* Darius Xerxis patet, *se in pralijs & periculis euadere prudentiorem.* Idem contingit electis, cum in summa discrimina incurrunt, fiunt prudentiores; quando enim vident, actum esse de subsidio mortalium, non despondent animum, sed ad asylum maius confugiunt, cum

X.

Iosuc. 5. 15.

Psal. 7. 15.

Ibid. 7. 1.

Plutarch. in Apoponth.

Psal. 17.4.

hac voce: *Laudans inuocabo Dominum, & ab inimicis meis saluauero. Nescio quale nunc sit seculum.*

Terra malos homines nunc educat atq; pusillos,

quos scilicet non prudentiores, sed amentiores faciunt pericula, neque enim, orta tempestate, nauem in portum, sed in scopulum inferunt, quia non fugiunt ad Deum, sed Deum relinquunt. Hinc tot naufragia patiuntur, nec tabula illis relinquitur, quia anchoram abiecerunt, qua vsi procellas omnes sustinuissent.

X I.
Iudith. 7.2.

Sine numero sunt exempla, in libris Iosue, Iudicum, Regum, quæ briuitatis causa, transeo. Illud non possum prætermittere, quod in historia Iudith fortissimæ heroidis offertur. Terribile fuit nomen Holofernis: exercitus ingens: apparatus armorum formidandus. Erant enim pedites bellatorum centum viginti milia, & equites viginti duo milia, præter preparationes virorum illorum, quos occupauerat captiuitas, & abducti fuerant de provincijs & urbibus vniuerse inuenturis. Omnes parauerunt se pariter ad pugnandum, contra filios Israël. Quem non percellat tanta multitudo? Accessit aquæ penuria. Nam Holofernes incidi præcepit aqua-ductum illorum. Et quia fuerant non longe à muris fontes, ex quibus furtim videbantur haurire aquam, ad refocillandum potius, quam ad potandum, &c. constituit per gyrum centenarios, per singulos fontes. Cumq; ista custodia, per dies viginti, fuisset expleta, defecerunt cisternæ, & collectiones aquarum, omnibus habitantibus Bethuliam, ita ut non esset mira ciuitatem, vnde satiarentur, vel vna die, quoniam ad mensuram dabatur populis aqua quotidie. Tunc ad Oziam congregati omnes viri, femineq;, iuuenes & paruuli, omnes simul vna voce dixerunt: Iudicet Deus inter nos & te, quoniam fecisti in nos mala, **NOLENS LOQUI PACIFICE CVM ASSYRIIS**, & propter hoc vendidit nos Deus in manibus eorum: Et ideo non est, qui adiuuat, cum prosternamur ante oculos eorum in siti, & perditione magna. Et nunc congregate vniuersos, qui in ciuitate sunt, ut sponte tradamus nos omnes populo Holofernis. Melius est enim, ut captiui benedicamus Dominum viuentes, quam moriamur, & simus opprobrium omni carni, cum viderimus uxores nostras, & infantes nostros mori, ante oculos nostros. Sic populus loquebatur, qui, cum humanam opem nullam sciret, proximum habuit, ut desperaret. Nec id adeò mirum; mobile est vulgus, neque ita longè prospicit. Illud mirum, immo mirissimum, ipsum Oziam passum.